

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No s'tornan els originals.

REDACCIÓ
Plassa de Santa Agna, 4, pls 2.^a
Apartat de correus núm. 26

Espanya, mitj any 1'50 pts., per corresponsal 1'75 — Estranger, mitj any 2 francs, per corresponsal 2'75
Número solt 5 cèntims.—Paquet de 25 números pera la venda 75 cèntims
Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correu y tota classe de lletres de facil cobro.

ADMINISTRACIÓ
Plassa de Santa Agna, 26, llibreria.
Apartat de correus núm. 26

AL PÚBLIC

Entrèm en el periodisme ab una gran confiança.

Tenim la convicció de que anèm a satisfer una necessitat sentida fa molt temps a Catalunya y a fora de Catalunya.

Falta un periodich de cultura y acció social, dedicat exclusivament a defensar els interessos del treball y a procurar d'una manera «inmediata» el benestar del poble.

Procediments fracassats

La major part dels periòdichs ho esperan tot d'un procediment radical que 's fa consistir en el triomf d'un home, d'una forma política o d'un sistema flamant de sociologia.

Es el gran defecte de les rasses meridionals; el fatalisme el radicalisme simplista, que vol curar els mals de la societat ab una panacea d'afectes instantanis—que 'ls farmacèutichs polítics diu que guardan en conserva pe'l dia de demà—que no arriba pas may, perque no pot arribar, puix la patologia de la societat està també subjecta a un procés continuu, que demana remeys immediats y concrets, com les malalties dels organismes individuals.

La verdadera factica

No, les reformes de la societat no s'improvisan, no 's poden assolir a plasso fixo per medis radicals. La historia y l'experiencia ho demostran clarament. Totes les mellores que han assolit en la edat moderna les classes populars a Alemanya y Bèlgica, a Inglaterra y als Estats Units, se deuen principalment a les conquestes que han anat obtenint els obrers mateixos, per un procediment evolutiu, pel llur propi esforç enèrgich y persistent.

Vivim en una epoca militant, y tot avens es fruit d'una conquesta lenta, en la qual el terror s'ha de guanyar pam a pam, ab l'esforç il·lustrat, decidit, perseverant de tots y cada un a qui interessi 'l triomf.

Desigualtat de la lluyta

Y aquest triomf encare es més difícil quan se refereix a les reivindicacions dels drets que corresponen a les classes populars. Perquè son precisament les menys il·lustrades, les que estan pitjor armades pera defensarse en la lluyta per la vida.

Els problemes de l'Economia social son molt complicats, y pera plantejarlos y solucionarlos com demana la justicia, se necessita estudiar y observar molt bé tots els factors que hi concorren. Es precis atendre als principis de la ciencia y als fets de l'experiencia socials.

Mes això la gran massa del poble no ho podrà fer sens l'ajuda de persones tècniques, ben intencionades y laborioses.

Ajupit baix la càrrega feixuga del treball, el poble no té temps ni medis oportuns pera estudiar ni pera aplegar sisques a les fulles de sa historia. Ni està colocat en un nivell prou alt pera contemplar y

abarcar ab sa mirada tot el panorama del temps present, ni pera recullir els fruits de l'experiencia.

Condicions indispensables del benestar del poble

Pera 'l poble, com pera la familia y pera els individus, el benestar de la vida suposa un cert nombre de condicions preliminars e indispensables: la llibertat, la salut, el treball, el guany suficient, la sobrietat, les bones costums, l'estalvi, la previsió, l'ordre, la pau y l'alegria. ¿Qui les farà complir aquestes condicions, si 'l poble no troba qui vetlli per sa instrucció y sa educació?

Proposits del Setmanari

El poble, donchs, necessita d'assessors y secretaris fidels, lliures de cobejances y d'ambicions, generosos, de bona voluntat,

que l'ajudin a defensar els seus drets y a complir els seus devers.

Aquestes son les funcions que 'ns proposem exercir desde les pàgines de AURORA SOCIAL.

El títol del setmanari es una declaració del criteri que 'ns ha de dirigir y del procediment que 'ns proposem emplear.

Avuy ens trobem tot just en la primera etapa del camí.

La Justicia social es el Sol que ha d'il·luminar y dirigir els avenços de la verdadera democracia. Es un Sol quals irradiacions tot just despuntan en l'horitzó. Es una llum que ha de creixer y enfortirse gradual y constantment fins a arribar al Mitjorn.

AURORA SOCIAL ve, donchs, a recullir els raigs de la veritat, que han de desvanecer les tenebres de l'ignorancia y 'ls prejudicis del error.

AURORA SOCIAL ve a reflectir la llum de la rahó imparcial y serena, del seny tra-

dicional de la rassa catalana, del bon sentit popular, aplicat principalment a les qüestions obreres que agitan els nostres temps.

Cultura popular

AURORA SOCIAL ve a fundar una obra de vulgarisació científica, fixantse especialment en aquelles ensenyances y en aquells exemples que tinguin interès baix un punt de vista més pràctich que teòrich. Ve a proposar solucions concretes dels problemes urgents (immigració y emigració obrera, ex's o falta de producció, acaparament del trevall y del capital, alsa y baixa dels salaris...), y pera fer viables aquestes solucions, AURORA SOCIAL no prescindirà de la realitat, com fan els utopistes. Estudiarà 'ls problemes fent composició de lloch, referintlos a nostra terra, pays de llibertat y de fraternitat, ahont tragueren florida tan ufana, en els gloriosos temps

Polítich — ¿Vols que t'ajudi en la teva tasca? veuràs com ab els meus procediments acabarem tot seguit.

Obrer:—No senyor, no; moltes gracies. L'all-y-oli no 's pot canviar de mà... Convé que se'l remeni un mateix fins que lliga, per què sinó es nega.

de nostra autonomia nacional, institucions econòmiques de mútua assistència, que son encare avuy la admiració del mon.

AURORA SOCIAL ve a difundir ab un llenguatge sincer, senzill, desapassionat y al alcanç de tothom, coneixements útils pera millorar la vida intel·lectual, moral y material del poble.

Seccions del Setmanari

AURORA SOCIAL registrarà 'ls progressos de la agricultura, de l' indústria y del comerç, en lo que tingan de més interessant pera estimular y enfortir l' iniciativa particular de cada professió. Dedicarà una atenció especialíssima a la família obrera, a la pedagogia y a la economia domestica, a la higiene individual y a la medicina popular, al art y al confort de les habitacions y de les fàbriques. Plan-tejarà sovint interessants problemes de càlcul matemàtic, en llurs aplicacions a la previsió, la cooperació, l' estalvi, la bona administració, etc., premiant als lectors de les classes populars que acertin les solucions. Obrirà una secció feminista, preparant a la dona pera cumplir sa missió en la família y en la societat, secció que alternarà oportunament ab altres dedicades al aprenentatge dels noys en llurs diversos oficis y a totes les professions que ocupan al jovent en la edat moderna, atenant també d' un modo especial als dependents, corredors, viatjants, criats y empleats, als conscripts del exèrcit y la marineria. Formarà una galeria de treballadors il·lustres y anotarà les obres e institucions socials que hagin contribuït a elevar material y moralment el poble. Aquestes y altres seccions sortiran il·lustrades ab grabats, fototípies o caricatures.

Finalment, AURORA SOCIAL donarà una nota d' actualitat, registrarà en una crònica el moviment social d' Espanya y del Extranjer; consagrarà una secció a la legislació del treball, denunciant les transgressions y tota mena d' abusos, y vindicant el dret que tenen els més debils a la vida, a la dignitat y a la felicitat; conrearà la literatura, seria y humorística, dedicarà algú espai al passatemp y al sport, y tancarà 'l setmanari una secció de anuncis de colocacions, d' assegurança y previsió y de tots aquells dats de la vida ordinària que puguin interessar al benestar del poble.

Acció social

No 'ns proposem solament fer obra de cultura, sinó també d' acció social. Volèm sembrar y propagar idees pera estimular voluntats, unir els llurs esforços y traduhirlos en obres. La associació y la cooperació son indispensables pera organitzar l' acció social en qualsevol pays. Emprò a Catalunya aquestes condicions no son menys necessaries, perquè l' esperit de la rassa es excessivament individualista, sobre tot desde la destrucció de les corporacions y gremis del treball.

Demanem el concurs de tot el poble

Nosaltres, perquè hem sofert les seves necessitats, presentim lo que vol desitjèm formular ses reivindicacions justes y legítimes y salvar sos interessos morals y materials de les explotacions del egoisme humà.

Y tenim la confiança de que 'l poble no ens negarà 'l seu concurs, perquè 's convencerà de la generositat d' esperit y de treball que inspiren nostre programa.

No som polítics

Nosaltres estèm lliures de tot compromís de secta y de partit. Tenim la llibertat de la paraula sincera y del esforç honrat. Creyèm que la política, tal com s' estila en la Espanya centralista y caciquista, distreu l' atenció del poble de les qüestions primàries y dels problemes vitals. Els polítics voldrien fernes creure que 'l edifici s' ha de comensar per la teulada y no pels fonaments, y 'ls fonaments son les qüestions socials, les obres socials

No som utopistes

No prometèm ideals absurdos il·licits. Demanem la justícia per tothom y ens proposem assolir mellores *positives*, mellores *inmediates* ab una conquesta lenta, pro incansable y segura.

No som "burgesos"

Som fills del poble com els nostres llegidors, que treballèm com ells, ab el cap y ab les mans, que hem experimentat la misèria y la injustícia.

Per interés social y per interés propi, pel bé de tots y de cada un urgia en les terres de llengua catalana la publicació d' un setmanari com el que us oferim.

Y al efecte 'ns apleguem en una gran empresa de cooperació una colla d' intel·lectuals y d' homes d' obres.

El temps us demostrarà si l' estimem al poble, si cerquem el benestar dels que treballan y penan, perquè son nostres companys, perquè son germans, solidaris nostres en la lluita per la vida y la felicitat.

Ja 'ns conixerem, lectors y subscriptors de AURORA SOCIAL, ja 'ns trobarem demà sostenintnos, ajudantnos, defensantnos mútuament en mitj de les campanyes que haurèm d' emprendre, pera fer extensius a totes les classes socials els beneficis de la civilització.

Pel compliment de les lleys protectores del treball

Hem dit en el prospecte d' AURORA SOCIAL: «Demanem la justícia per tothom y 'ns proposem assolir mellores *positives*, mellores *inmediates* ab una conquesta lenta, pero incansable y segura.»

Y aquest bon propòsit ja 'l comencem a cumplir en aquest primer número de nostre setmanari. Fixeuse en els articles que publiquem avuy. No us prometem en ells el Paradís terrenal, com fan els utopistes: comencem a proposarvos mellores *concretes*, mellores *positives*, mellores *inmediates*.

No 's pot fer tot en un dia. No 's pot dir tot en un número. La tasca es llarga y complexa.

Sigueu subscriptors y llegidors constants de nostre setmanari, y us convencereu de que hem vingut a interpretar les aspiracions y a defensar els interessos de les classes populars. Y 'ns ajudareu ab les observacions del vostre bon sentit y ab les denúncies dels fets de que sigueu testimonis, y us convertireu en apòstols de AURORA SOCIAL, y multiplicareu 'ls echos de la seva propaganda per tots els indrets de Catalunya.

Are anem a proposar-ne una altre de mellora y ben urgent pera tots: el compliment de les lleys protectores del treball.

Hi ha una llei de 30 de Janer de 1900 sobre *Accidents del treball*. Hi ha una llei sobre 'l *Treball de les dones y dels noys*, de 13 de Mars del mateix any. Hi ha una llei sobre 'l *Descans dominical*, de 3 de Mars de 1904. Totes aquestes lleys, els seus reglaments d' aplicació y disposicions complementaries están avuy en vigor.

Els obrers que desitjin possehir el text legal poden adquirir el volum intitolat: *LEGISLACIÓN OBRERA: Colección de Leyes, Reglamentos, Reales decretos y Reales órdenes, Circulares, Modelos, Cuestionarios y estados, publicados en España sobre Accidentes del trabajo, Sociedades de seguros, Trabajo de mujeres y niños, Aplicación al Estado, la Provincia y el Municipio, de las Leyes obreras, Descanso dominical, huelgas, enseñanza, etc., etc.*, publicat en 1904 a Madrid: «Centro editorial de Góngora, calle de San Bernardo, 4.»

Es veritat que en aquestes lleys hi ha deficiències. Es veritat que no realisan completament l' ideal de la justícia, pero no 's pot negar que 's garanteix en elles algú respecte als drets dels treballadors.

En lo que tenen de pràctic y aplicable aquestes lleys se compleixen en totes les localitats de nostra terra?

No.

La experiència ho demostra.

Donchs nosaltres

Reclamem el compliment immediat de les lleys protectores del treball que vigeixen a Catalunya.

Ho reclamem davant dels amos, de les «Juntas locals y provincials de Reformes socials», dels Batlles municipals, Gobernadors civils, de totes les autoritats y totes les persones que estiguin obligades a vetllar pera que aquestes lleys no siguin infringides, no siguin eludides en detriment dels treballadors.

Reclamem lo que tenim dret a exigir.

Demanem al efecte el concurs de la premsa de totes les opinions, a fi de que apoyi tota reforma justa que estigui en vigor en nostra terra.

Demanem als diputats provincials y a Corts, que 's fassin echo d' aquesta llegítima reivindicació dels drets dels obrers, a qui també representan en sos respectius districtes.

Y ja que en aquesta legislatura entran al Congrés els diputats de Solidaritat, que han promés defensar els interessos de Catalunya, els recordem els de les classes treballadores que formen la major part del nostre poble.

Joves diputats que per primera vegada heu sigut investits ab la representació popular, vosaltres que teniu per esmersar les energies y 'ls entusiasmes de la edat més ardorosa de la vida, interpreteu fidelment les aspiracions del proletariat. Que 'ls veterans y caduchs de la política madrilenya no us encomanin els vicis del parlamentarisme espanyol, y que la vostra paraula vibri com un batech de l' ànima popular, assedegada de justícia!

La defensa que avuy us demanem es una causa ben fàcil, gloriosa per vosaltres y profitosa per tots. No hi ha necessitat de discutir-la, porque son lleys vigents, reformes justes y acceptades, pero incompletes per part d' algunes empreses industrials y aduch dels municipis y del Estat.

Us podriam demanar molt més.

Podriam demanarvos que us féssiu echo dels avenços que està fent en altres països la legislació del treball. Que us féssiu echo dels acorts presos en els darrers Congressos internacionals de 1905 y 1906 pera la protecció del proletariat.

Pero quant se practican aquestos acorts en un pays ahont ni sisquera 's compleixen les primeres reformes socials, per més que siguin lleys vigents?

Per aixó 'ns veurem obligats a emprendre una campanya, que no dubtem secundarà tothom que aspiri a retornar a cadascú lo que es seu.

La gran Amiga

EL TREBALL: Estich rendit de fadiga...
EL COMERÇ: Ajudemlo y fora guerra!
L' INDÚSTRIA: No us vull pas ser enemiga.
L' AGRICULTURA: Donchs fem les paus, que la Terra es de tots la gran Amiga.

Parábola

—Ay mare, el Sol m' amohina.
—Fill meu, l' has d' aguantar o anarte 'n del soley
—Vull que se 'n vagi 'l Sol.
—Ets tu qui t' en has d' anar, que 'l sol no 's mou per ningú... Veste 'n a l' ombra, fill meu, que vencerás al Sol.

L' infant seguí el consell de sa mare, y 'ls raigs del Sol no 'l molestaren més.

Imitem aquest exemple, amichs lectors de AURORA SOCIAL... Aquell infant representa a cada hù de nosaltres. El Sol es la Llei de la vida, eterna e inflexible.

Donchs lo que ha de variar no es pas aquesta llei, sino 'ls nostres desitjos. Conformemlos a rahó y haurèm trovat el secret de nostra felicitat.

EL GENERAL BOTTA

Pera assistir al Congrés Colonial celebrat en Londres arribà a dita Capital el general Botta, primer president del Parlament del Transvaal; la multitud aclamà a aquest antic capdill boer qui, trovantse ab lord Roberts, cambià ab ell una afectuosa encaixada. En honor de tots els Delegats congressistes se organisà un sopar de gala y una professó cívica que recorregué els primers carrers de la ciutat.

La Formiga y el Grill

Un Grill astut, desvergongit y viu,
que havia malversat, cantant, l' estiu,
mort de fam al hivern, d' una Formiga
a la porta trucà:

—¿Voldreu amiga donarme en caritat un bri de palla per mantenir la dòna y la quitxalla?—

La Formiga, apiadada, el graner obra y ab dos granets de blat socorria al pobre Grill, que, content del èxit de ses manyes, donà les gracies bellugant les banyes. L' endemà aqueixa escena 's repetia, reproduintse aixís dia per dia, fins qu' en esplèndit jorn de primavera, aplegant la Formiga en una era de segó y blat de moro algunes miques que la llocada menyspreuà per ziques, vegé saltar, a quatre passos d' ella, lo Grill, taratlejant sa cantarella.

—Mestre Grill,—li digué verament seria,—are sí que m' explico la misèria.

Recull, recull, qu' es temps, fòra peresa!, si al retornar l' hivern, ple de pobresa, per tu y per ta família, de fam morta, no vols anar captant de porta en porta. Sorprès lo Grill davant sa protectora, que no creya tenir tant a la vora, respongué mansament:

—Jo vigilaba.

No 'n fa poca d' estona que t' guaytava! De dia y nit en ta ventura penso. Jo treballa a la sorda, jo t' defenso... Deixa que algú s' utansi y l' unquilo... Tu segueix treballant, que jo vigilo.—

La Formiga, agraïda y generosa, una estreta de pola carinyosa a son amich donà, que, sens decoro, tot parlant li prenia 'l blat de moro.

Mes com lo fingiment no tot ho tapa, y avans un mentider qu' un coix s' atrapa, heus-aquí qu' un pardal que la niada, tenia aprop de l' era nomenada, en ella s' aturà. Veu la Formiga, fa quatre saltirons, volta, pessiga los engrunalls que troba per la vora, la mira de reüll y .. la devora.

Y, què va fer lo Grill? Espavillarse y en un parell de bots acurruccarse a l' ombra d' una fulla de figuera pel vent arrossegada al mitj de l' era.

Formigues del treball, esteu alerta, qu' entorn dels cors senzills, tot rastrejant lo pa ab la boca oberta, no 'n corren pochs de Grills!

EVELI DORIA Y BONAPLATA

L' Instrucció y l' Obrer

El Vell tenia ben guanyada y merescuda la confiança dels seus companys de mina: era 'l primer en tot lo que exigia virtut y sacrifici; ningú podia parlar com ell. Havia passat per tots els trastorns y convulsions experimentades per l' esperit proletari en els últims cinquanta anys; havia pres part en totes les po-

lèmiques, y moltes vegades se l' havia vist al davant de les agitacions populars.

En la petita explanada que forma 'l' terror a la boca de la mina, el rodejaven sos companys y admiradors formant una especie d' assamblea constituyente. Acabava de llegir-se un vehement discurs, que un dels *leaders* de la causa proletaria havia pronunciat en l' últim Congrés de la Confederació. El discurs arrancà del auditori un aplauso unànim, espontani, caluros, frenètic: solament el Vell continuava impassible apoyant els seus còlzers sobre 'ls genolls y 'l cap mitj sepultat entre les seves mans. L' actitud extàtica del Vell apagà de mica en mica l' aplauso interminable, que anà extingint-se entre 'l silenci, y la mirada de la multitud se concentrà sobre aquella figura de pedra. Aquella mirada y aquell silenci eran una interrogació al Vell: era el símbol eloqüent de la expectació general.

—Paraulas, paraules, paraules...— murmurà 'l Vell sens canviar de postura, y elevant sa mirada a l' Infinit, prosseguí monològic:

—Fornos contemplar els llugues de nostre cos y concentrar demunt d' elles l' atenció de la nostra ànima... y no fer més que això, es augmentar nostre dolor. Fornos sentir l' injusticia social abultant ab l' anàlisis microscòpic la morbositat del ambient... y no fer més que això, es irritar nostre esperit y enmatzinar nostra existencia ab odís y rencors... Ja ho sabem per experiencia: l' obrer es desgraciât: ab repetirho a totes hores durant mil anys, no 's remeya per això la nostra mala sort. La societat no es pas justa ab nosaltres; pro encare que aborrim fins al infinit l' injusticia social, no evitem un sol dels mals que 'ns afligeixen... Som desgraciats...

Y arreu incorporant-se y alsant els ulls guspirejants fulminà aquesta pregunta.

—¿Per què som desgraciats?...

El terror circulà com una corrent elèctrica d' un cap al altre de l' assamblea.

Y el Vell continuà:

—La nostra conciencia ha estat endormida durant molts anys: l' obrer era una màquina intelligent, productora d' un jornal: no aspirava a altra cosa. Desperta la conciencia proletaria, y al sortir d' aquesta llarga dormida, se l' aboca al abisme del odi social.

¿Què es un obrer y 'l fill d' un obrer?

Una llarga pausa seguí a la pregunta.

—¿Què es?

Un home.

¿Qui es l' home? Un vagabond, si 's dedica a captar; un presidari, si 's entrega al crim; un artesà, si 's dedica a un ofici; un sabi, si se aplica al estudi; un geni, si 's consagra al art... Som desheredats ¿de què, y per què? Molts milionaris d' avuy, foren obrers d' ahir; estatuets que s' aixecan sobre grans monuments, son retratos de obrers y de fills d' obrers: milers d' arruinats y miserables d' avuy, foren en altre temps prínceps y potentats.

En Franklin, l' inventor del para-llamps, fou un obrer; l' Edison, el primer electricista del mon, fou un obrer; De Foe, el gran estadista, fou un rajoler; Walton, el distingit biògraf, un botiguer de *Fleet Street*; Lillo, l' eminent autor dramàtic, un argenter de *Poultry*... La dida dels Cèssars fou una lloba, y una reina coronada la mare d' un esclau...

¿Qui es un obrer? Un obrer es un home: un home es una voluntat, una inteligencia y una activitat. Si aquesta activitat no 's mou, si la inteligencia no estudia, si la voluntat se torna peresosa... l' home no es res, es el fill de la casualitat: un vagabond, un criminal y un esclau... l' obrer del fatalisme, que treballa al irresistible impuls del instint y la necessitat. Aquest home no es víctima dels demés, sino de sí mateix. La seva tirania es l' *abulia*, la falta de voluntat; la seva esclavitut, la miseria; la seva fatalitat, la ignorancia peresosa.

Si localisem nostra atenció sobre la part adolorida, *sens cuidarnos de res més*, arribarem a la monomania del malalt.

No necessitem d' aduldors; necessitem de mestres. L' home no es un ser aislat e independent, sino sotmès a les fonides influencies de les relacions ab les coses que 'l rodejan. Pera coneixers a sí mateixos els sers socials necessitan coneixer l' ambient en que viuen y les relacions que guardan ab les circumstancies.

¿Què es lo que procurem aprendre d' eixes coses?... La falta de cultura es una de les majors desgracies del obrer. Instruir-se y educarse es la millor preparació pera redimir-se. *El que no 's vol moure*, difícilment se mou, si no 'l mouhen; *el que no sap voler*, es impossible que vulla; *el que no coneix les coses*, no les pot voler, ni les pot cercar, ni les pot trovar. Un obrer *sens inteligencia*, es una màquina que 's mou per fatalitat; un obrer *sens voluntat*, es una forsa paralísada; *voluntat e inteligencia* *sens instrucció*, son màquines disparades que es mouhen sens compàs y sens regulador.

CRÒNICA SOCIAL

A la Prempsa

Saludem a la prempsa de totes las opinions y al pregarli que 's digni tornarnos el cambi li demanem també que vulgui apoyar tota campanya de nostre setmanari, que cregui justa, en favor de les classes trevalladores.

Congrés important.

Veritablement ho serà el X Congrés de la Federació Agrícola Catalana Balear que tindrà efecte en Manacor els dies 25, 26 y 27 del propinent mes de maig, en els que aixís mateix se hi celebrará una important fira.

L' objecte del Congrés serà l' estudi de tot lo que 's refereix al «Arbre Fruiter», puix tal es sa importancia, tals son els beneficis que 's poden esperar de son comer y explotació, dels aprofitaments a que dona lloch y de les industries que del mateix se deriven, que s' ha cregut que aqueix tema seria més que suficient pera omplir les tasques d' un Congrés, el qual tindrà unitat per son pensament, per son objecte y per son fi, essent sens dubte de conseqüencies pera facilitar el desenrotll d' una riquesa agrícola per molts desconeguda.

La vigilancia dels aprenents.

A França hi ha una llei que regula l' aprenentatge, pro dada la crisi qu' are atravesa en la França l' aprenentatge, en la prempsa y en el govern s' ha pensat introduhirhi reformes; una de les més importantes es la que 's refereix a la vigilancia dels aprenents. Qüestió es aquesta molt delicada, sobre tot després de haverse abolit el sistema corporatiu.

Conquistes modernes.

Segons se desprèn de un notable article publicat en *La Reforme Sociale* les industries agricoles prenen vigorós increment en Bèlgica, portan com a conseqüencia la reconstituició de la familia rural un xich desvallestada per lo encis que oferia a la jovenalla la gran industria, conduhint-la en perjudicial emigració cap a les grans viles.

Dugues son les causes d' aquest fet: la difusió de les ensenyances agricoles y l' esperit d' associació que al concretarse en variades institucions de credit, cooperació, assistencia, segurs, etc., han donat per fruit la disminució del preu dels aliments, l' augment dels salaris, la multiplicació de les màquines y el desenrotll de variades industries aparellades ab l' Agricultura.

Ha contribuit també a n' aquestes ventajés socials, con diu molt be l' articulista, la *supressió de les distancies* mitjans la facilitat de comunicacions que a la vegada que han permès al obrer trevallar en les viles y residir a la vegada en les poblacions rurals han fet entendre fins a n' aquests punts l' activitat industrial ab llurs beneficis.

Experimentis humanitaris.

Llegim en la revista *La Solidarité Sociale* que la Administració francesa de «Trevalls Públics» estudia els medis de construir una extensa galeria de experiencies per poguer apreciar degudament els efectes de las explosions y veure els medis que podrien adoptarse per evitarles o per disminuir les llurs terribles conseqüencies.

El Comité de hullers de França ha emprès també igual estudi votant la suma de 300.000 franchs pera la creació en Liévin de una gran estació de ensatjos que tindrà per objecte no solament les practiques científiques relatives a la inflamabilitat dels gasos, sino també l' estudi de totes aquelles qüestions que 's refereixin a l' higiene y seguritat del obrer dintre de les mines.

Un projecte afina.

En la Cambra francesa s' ha presentat una proposició de llei encaminada a evitar la destrucció dels boscos que tants perjudicis ve ocasionant a la agricultura.

L' articulat es molt sever y digne de ser estudiat pe 'ls nostres agricultors.

En pro del trevall de les dones.

En Alemania se está operant una vigorosa reacció en favor del trevall de las donas. Últimament ha tingut lloch en Berlín per iniciativa de un Comité de trevalladores un Congrés destinat a estudiar els medis per millorar la situació económica d' aquelles obreres que, segons se desprèn de las manifestacions fetes en aquella reunió, el salari de les trevalladores berlineses no passa de 15 franchs semanal, quantitat que estiman insuficient per atendre a les seves necessitats.

La organísació, l' instrucció professional, l' interès ben comprés de las classes riques, hansigut indicats com

a medis per arribar a tan desitjat mellorament axis com una reglamentació del trevall a domicili.

Un altre Congrés agrícola.

En Viena tindrà lloch del dia 21 al 25 del present mes de Maig el VIII Congrés Internacional de Agricultura, el que estará dividit en 11 seccions repartides a la vegada en grupos que 's dedicarán al estudi de algunas especialitats.

El programa es importantíssim y entre els punts de caracter social figuren els denominats *Economia rural y Ensenyances agricolas y forestals*.

El primer conté materies de tanta trascendencia com son els Sindicats agricols, Crèdit personal é hipotecari, Asociacions agricolas y altres qüestions semblantes.

En el segon hi figuren temes sobre estadística agraria, vies de comunicació que facilitan el transport dels productes de les explotacions agricolas y dels boscos, establiment internacional del preu dels productes agricols y forestals, higiene rural y segurs agricols.

Gent de mar.

En París se reuniren darrerament els obrers de la marina ab el fi de discutir el projecte ministerial de unificar els salaris per classes.

Hi assistiren representants dels sindicats dels cinch grans ports de guerra y de importants establiments marítims poguentshi veure en conjunt representació de 26.000 obrers sindicats.

Una delegació d' aqueixos ha visitat al Ministre de Marina per sometreli les diferentes modificacions que l' esmentat Congrés ha acordat proposar al projecte ministerial.

De Malaró

Sr. Director de AURORA SOCIAL.

Molt Sr. meu:

Hem vist ab molt gust la idea de fer surtir aquest periòdic; realment vé a omplir un buit entre nosaltres. Lo qu' hem llegit en son prospecte ens produheix efecte excelent; procurarem pesarhi el coll en eixa obra, ja que molts del nostres patrons, coneixent o desconeixent els nostres drets y les lleys donades, trauen de nosaltres el such no pas de manera legal y justa. A veure si entre tots ple-gats podem facilitar al obrer honrat un portaveu de les seves queixes rahonades.

R.

El mes de Maig

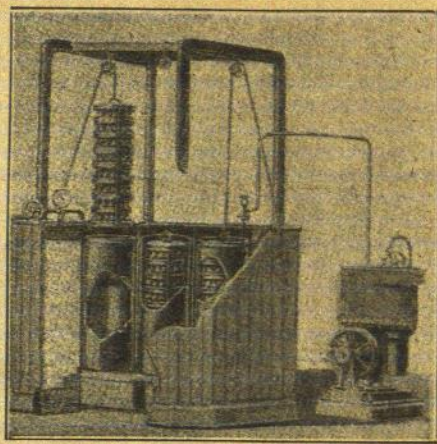
Es el mes de les flors, pero no convé deixarles a la nit en les habitacions, porque exhalan gasos nocius a la salut.

Poden ferse esqueixos de datura, flor, drumondii, salvia y dalies. Se plantan els heliotropos, geranis, verbenes, reines margarides, enredaderes, etc.

Llegums: pèsols, fabes, naps, escarxofes, coliflor, espàrrachs, tomatech. Verdures: escarola romana y ensiam. Fruytes: taronges, maduixes, cireres, etc.

Aucells: la quatlla que comensa a inmi-grar als nostres camps.

Peixos: son menos abundants. Se trova no obstant la carpa, el cranch, etc.

Nou procediment pera conservar les fruites

Ha sigut inventat per Mr. Douane y Mr. Corblin. Es una màquina que pel seu mòdich preu poden comprar els petits industrials y agricultors. El refrigerament s' obté sustituhint la camara d' ayre fret per un frigorífich que conté recipients ens els quals se colocan les fruites en pilons ó dins de caixes. Aquestos recipients estan completament rodejats de glas ó d' una barreja frigorífica. D' aquest modo se absorbeix el calor, no á través d' una massa d' ayre, sino de les parets metàliques dels recipients. S' introduheixen les fruites per la part superior mitjan-sant un aparell que les alsa y disposa en la màquina. Les fruites s' hi mantenen durant 80 dies, conservant perfectament el seu sabor y aroma.

A favor de la familia obrera

De cada milió de criatures que naixen anualment, més de 200.000 moren avans de cumplir cinch anys!

En l' antiga Grecia y en la antiga Roma el número de criatures que morian era infinitament major. L' immoralitat era tan gran qu' el infanticidi s' havia convertit en plaga social. A Esparta moltes criatures eran tirades al riu Eurotas. A Roma les estimbaven desde la roca Tarpeya o les llansaven al llops dels Abruzzi. Y encare avuy en molts paissos barbres y salvatjes els infants son abandonats pels llurs pares.

En els paissos civilisats se té més respecte a la vida dels infants, pro encare en alguns llocs no se li té pas tota la que 's mereix. A Fransa, per exemple, la despoblació augmenta cada dia a mida que va augmentant l' immoralitat.

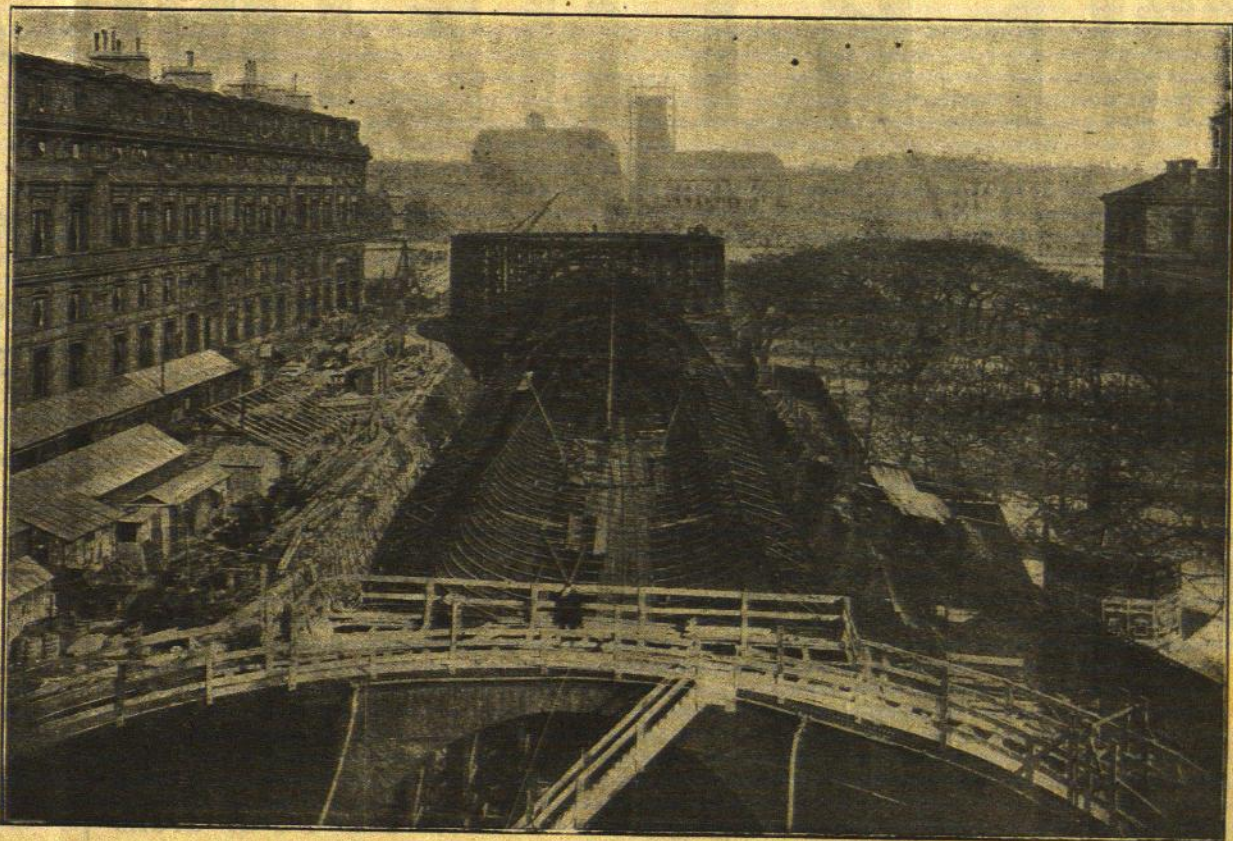
Fransa es també l' pais ahont presenta una més alta xifra la mortalitat infantil.

Aquest problema interessa també molt a la terra catalana y està relacionat ab la missió de la dona y ab l' avenir de la societat.

De l' única manera que 's pot resoldre aquest problema, es reformant les maneres y les costums del poble, ensenyantli a practicar la moral, la higiene y la medicina domèstica, fomentant la vida de familia, facilitant els casaments per amor, ensenyant a la dona catalana que l' primer deber d' una mare es criar ella mateixa 'ls seus fills.

Ja 'n parlarem a la llarga un altre dia de aquestos punts importantíssims, que preocupan avuy a eminents sociòlegs d' Espanya y del Extranjer.

Avuy ens contentarem ab dir que l' ensenyansa dels debers domèstichs ha de dirigir-se a fer morigerada, barata y feliç la vida de fami-

LES VOLTES DEL METROPOLITA

Eixa vista es presa desde l' quartel de la «Cité»: a la esquerra hi ha el tribunal de comerç, al fons el sostre del teatre Sara-Bernhardt y la silueta de la torre de Sant Jaume, cuberta de bastides; a la dreta l' «Hotel-Dieu». La regularitat dels treballs ha permès treure una fotografia que, endemés de sa nota pintoresca, té la ventatja de presentar una vista neta del conjunt metàlic que formarà la estació de la «Cité». Eixa estació se compon d' una volta de 66 metres franquejada en cada extremitat per una cuberta elíptica. Adverteixis en el primer terme de nostre grabat una estreta secció de cuberta elíptica enfonsada davant del quartel de la «Cité» y que reposa actualment 10 metres més avall que l' Sena. Den baixar encare 6 metres més; la gran cuberta s' està construint. La volta elíptica de les vores del Sena s' aixeca 14 metres de terra.

lia, a posar a les esposes en condicions de ser hàbils y econòmiques.

Si tenim en compte que a Inglaterra y França, païssos que contan ab una població d'uns 40 milions cada un, no arriban pas a 100,000 els homes que tenen una renda de més de 10,000 pessetes mensuals, ja s'heu desseguida que 'l gran problema de la felicitat solament podrà resoldre'l la bona administració de les esposes.

S'ha de ensenyar a les noyes l'higiene de la casa, l'economia domèstica y l'art de cuynar y utilitzar els residus dels apats anteriors. Se els hi ha d'ensenyar pràctica y casuísticament la contabilitat domèstica, a rentar, confeccionar, cosir y repassar la roba. A administrar la petita hisenda de la llar, es dir, a conservar-la, mellorar-la y embellir-la. Se 'ls hi ha de ensenyar la «ciencia de la compra», es dir, a distingir lo verdader de lo fals, lo bò de lo dolent, lo saludable de lo nociu.

Dones obreres: No us descuydeu un sol dia de passar balans, d'apuntar les entrades y les sortides, els guany y gastos de casa vostra.

No compreu may lo que es inútil, ab el pretext de que es barato.

No gasteu may vostre diner avans d'haverlo guanyat.

Quan aneu a la compra, sapigheu pronunciar aquestes tres paraules:

¿Quànt val?... Es massa... En dono la meytat.

Les acumulacions de les petites reserves

Les associacions obreres poden aspirar a la gran propietat inamortisable.

Còm? Per medi del estalvi y les acumulacions de les petites reserves.

Mr. Alfret Fouillée ha resolt en teoria aquest problema en la vehina nació.

L'estadística acusa pera tota la França una xifra de 4.000.000 d'obers. Per terme mitjà cada obrer francès gasta diariament de vint-cinc cèntims a tres francs en begudes alcohòliques, que li espatllen la salut.

Si 'ls obrers francesos se sabien abstenir de aquestos gastos diaris podrien estalviar anualment 400.000.000 de francs. Aquestes reserves acumulades durant 20 anys produhirian un capital immens. El gran economista Laveley ha demostrat que ab aquest capital les Associacions obreres podrien convertir-se en accionistes de les més grans empreses industrials y devenir mestresses de la producció en tota la França. Aquest problema té en la nostra terra una altra aplicació.

L'obrer català es el més treballador y sobri del món. L'alcoholisme no es pas un vici nacional como en els païssos del Nort.

Pro 'ls obrers catalans, considerats en conjunt, gastan en fumar, en les consumacions del café, en el joeh y altres vicis, una suma setma-

nal, que no baixa del promedi dels obrers francesos.

Donchs si sabiam privarnos d'aquestos gastos inútils o danyosos, y economisar y posar a guany els valors que representan ¿de quantes colonies industrials podriam ser els amos, essent com som uns quants cents milers de treballadors en un pays de dos milions de habitants?

Per això no podem menos de recomenar als pares y als mestres que fomentin l'esperit de previsió, d'associació y estalvi en les generacions que pujan, a fi de que acudin ab temps oportú a la definitiva organització dels socors mutuels de la classe obrera a Catalunya.

En defensa dels menestrals

Els petits comerciants y els petits industrials formen la classe mitja o menestral: aquesta es necessaria en una nació. Si no hi ha classe mitja els capitalistes y el proletariat se troben devant per devant: aqueixa lluita pot tenir fatals conseqüències. Actualment aquest perill es imminent, puix la industria moderna tendeix a suprimir tot intermediari entre 'l productor y el consumidor, els medis de trasport faciliten el provehiment directe, els grans magatzems ab llur immensa propaganda y ab les vendes a poch preu se fan una parroquia nombrosissima Cal, donchs, favorir la classe mitja, encoratjar-la, fomentar les petites industries y el petit comerç, cal, en un mot, evitar qu'aqueixa desapareixi; puix sense ella, desapareixeria d'entre 'l capital y el treball tota anella de comunicació y els mals foren immensos.

PASSATEMPS

La quina dels pobres

Aixis s'anomena l'arnica, planta que creix en les montanyes de 1.000 a 2.000 m. sobre 'l nivell del mar. La seva flor es groga y s'assembla a la margarideta. *Us intern:* Infusions de 5 gr. x 1.000. Estimula el sistema nerviós. Es indicada pera sincope, clorosis y anemia. Es diurètica, tònica y febrífuga. *Us extern:* Pera 'ls cops de les caygudes, equimosis, forúncols, s'empapan els draps en aygua d'arnica y s'envena la part adolorida. Pera les úlceres l'aygua ha de ser bullida.

Problema

Un treballador ha pogut estalviar al cap d'un any 200 ptes. que ha colocat en la Caixa d'Estalvis de Barcelona. Pera satisfer ses necessitats gasta cada dia 3 ptes. Se pregunta: 1.º ¿quànt guanya cada dia, descomptant 5 festes cada mes? 2.º ¿quin augment produhirà el capital de 200 ptes., en 5 anys, al 3 per 100 d'interès compost?

Endevinalla industrial

M.s.n.gr.q..l.p.d'.gl.ns,
r.c..s.c.s.n.s.sc.r.s.,
l.m.nt..d.n.f.r.s.
l.s.m.q..n.s.m.s.gr.ns

Flambard anà a visitar al seu antic company La Tribandière, a qui havia vist en el moment de entrar a casa seva. Flambard pujà fins al tercer pis y trucà.

—Ha sortit, digué la minyona.

—¿N'està vostè segura?

—Segurissima.

—Donchs be; pera una altra vegada que surti, diguili de part meua que no s' deixi 'l cap al balcó.

Imp. carrer Nou de St. Francesch, 17

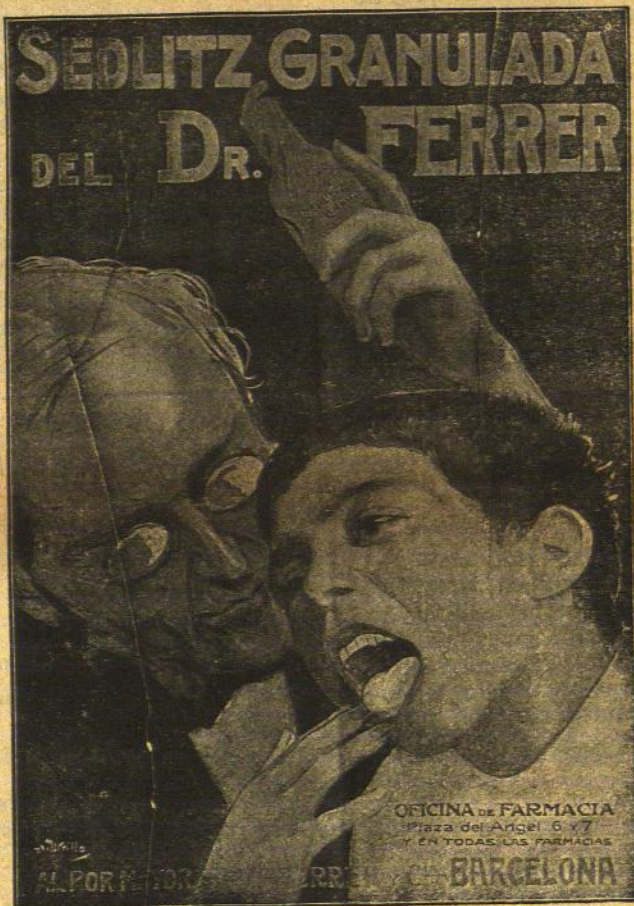
SECCIÓ D'ANUNCIS

Ventatges pels subscriptors

Al menys una vegada a l'any se repartiran **regalos** entre 'ls subscriptors.

Aquests regalos consistiran en objectes d'utilitat domèstica com per exemple: mobiliaris y paraments de casa, màquines de cusir, rellotges, armaris, etc.; y també en impositicions de 20 ptes. a la Caixa d'Estalvis.

Els subscriptors que ho sigan desde bon principi, rebràn de franch els números corresponents als mesos de Maig y Juny, pagant tan sols un semestre.

COLOCACIONS

SE NECESSITEN:

Aprenents de lampista,
Id. taller de bicicletes,
Mitjes oficials sastresses,
Aprenents sabaters,
Aprenenta modista,
Id. de confeccions,
Oficials pràctiques de confecció de vestits pera senyora,
Aprenent pera camiseria,
Mitjes oficials modistes,
Bones id. id.
Oficials sastresses.

Informes en aquesta redacció de 5 a 6 tarda

GALLICIDA PIZÁ

Estirpa ràpidamente, sin dolor ni molestia, los callos y durezas. Es curioso: no motiva los inconvenientes de otros emplastos y de los líquidos en general. Es económico, una peseta en todas las farmacias, droguerías y zapaterías.

Depósito general: Farmacia del autor, Plaza del Pino, 6. BARCELONA
Por 1'30 ptas. se remite por correo certificado.

WERTHEIM

MÀQUINES PERA COSIR Y BRODAR

ESPECIALITAT: Màquina rotativa RÀPIDA, la mellor del món.

Màquines pera totes les industries.

Màquines rectilínees LEYPERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

CLÍNICA MANAUT

CASA DE CURACIÓN

CURACIÓN de las enfermedades de la matriz, de los ovarios, de la vagina y de todas las que son propias de la mujer. Consulta de 11 a 1.

CURACIÓN de las enfermedades de las vías urinarias, (riñones, vejiga, próstata y uretra) y de todas las propias del hombre. Consulta de 6 a 8.—Gratis.

HABITACIONES PARA ENFERMOS

Nadie debe operarse sin visitar antes esta CASA DE CURACION.

Operaciones a precios económicos. * Conde del Asalto, 34, Barcelona

HERPES

LA POMADA Y ESENCIA ANTIHERPETICAS DE BOTTA

las virtudes de esos remedios, que se han curado con ellos personas que tenían muy arraigados los herpes y que cada verano tenían que tomar baños y aguas sulfurosas sin lograr su curación. UNICO DEPOSITO: Botica de Borrell, calle del Conde del Asalto, núm. 52, esquina a la de San Ramón.

RENOMBRADOS

INVENTOR DE LOS
COSTANZI
MEDICAMENTOS

COSTANZI

El éxito

cada día creciente de los milagrosos medicamentos

COSTANZI

para la curación de las Estrecheces uretrales, Uretritis, Prostatitis, Cistitis, Catarros de la vejiga, Enfermedades humorales

han hecho necesario el cambio del Depósito para España, lo propio que de la Farmacia de su preparador

Grau Ynglada

a la Rambla del Centro, n.º 30 (junto al Crédit Lyonnais), Barcelona, lo cual se hace público para conocimiento de sus numerosos favorecedores.

Anemia, Escrofulismo, Raquitismo, Tuberculosis, Neurastenia, Enfermedades nerviosas ocasionadas por la pobreza de sangre, se combaten con el empleo de la Elixir tónico regenerado a base de fosfato sosa y tónicos amargos depurativos.

VITALINA CASALS

Fuente San Miguel, 2.—Gigantes, 1.—BARCELONA

EL mejor y más agradable PURGANTE laxante, refrescante, diurético, digestivo y depurativo.—TISANA DEL LABRADOR. En farmacias.—D.ºº Austrí, Vertrallans, 5.—Barcelona.

Dibuixos, serres y fusta pera marqueteria
FABRICACIÓ Mobles de jonch esmaltat. Estil Parisch
Mobles de bambú y rústechs

Catàlechs a 30 cèntims

A. Miranda

Banyes Nous, número 15
BARCELONA